Podpisnik: Janez Poklukar
Izdajatelj: Republika Slovenija
Serijska številka: 25 05 11 61 00 00 00 00 56 7d 79 44
Datum podpisa: 14:56, 01.03.2022
Referenčna številka: 187-375/2019/38

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 478 60 01
F: 01 478 60 58
E: gp.mz@gov.si
www.mz.gov.si

PRILOGA 1 (spremni dopis – 1. del):

Številka: 187-375/2019/38
Ljubljana, 1. 3. 2022
EVA: /
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Predlog Strategije za zmanjševanje posledic rabe tobaka »Za Slovenijo brez tobaka« 2022–2030 – novo gradivo št. 1

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi prvega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17), druge alineje prvega odstavka 4. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDEj-K, 36/19, 189/20 –ZFRO, 51/21, 159/21, 196/21 – ZDOsk in 15/22) in drugega odstavka 4. člena Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (Uradni list RS, št. 9/17 in 29/17) je Vlada Republike Slovenije na ……. seji dne ……. sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je sprejela Strategijo za zmanjševanje posledic rabe tobaka »Za Slovenijo brez tobaka« 2022–2030.

Mag. Janja Garvas Hočevar
vršilka dolžnosti GENERALNEGA SEKRETARJA

Priloge:
- Predlog Strategije za zmanjševanje posledic rabe tobaka »Za Slovenijo brez tobaka« 2022–2030

Sklep prejmejo:
- Ministrstvo za zdravje
- Ministrstvo za finance
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
- Ministrstvo za infrastrukturo
- Ministrstvo za okolje in prostor
- Ministrstvo za javno upravo
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
− Alenka Forte, državna sekretarka − mag. Vesna Kerstin Petrič, generalna direktorica Direktorata za javno zdravje
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
Strokovnjaki Nacionalnega inštituta za javno zdravje in Univerzitetne klinike za pljučne bolezni in alergijo Golnik.
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
/
5. Kratek povzetek gradiva:

V Sloveniji je tobak vodilni preprečljivi dejavnik tveganja za prezgodnjo smrt in za izgubljena zdrava leta življenja. V obdobju 2017□2019 je v Sloveniji v povprečju letno zaradi bolezni, ki jih pripisujemo kajenju, umrlo 3123 prebivalcev, kar pomeni skoraj devet smrti dnevno ali 60 vsak teden. Številne prezgodnje smrti in večino smrti zaradi pljučnega raka bi lahko preprečili. Raba tobaka privede do visokih stroškov za družbo in posameznika ter pomembno prispeva k neenakostim v zdravju.

Ministrstvo za zdravje je v skladu s 4. členom Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (Uradni list RS, št. 9/17 in 29/17; v nadaljnjem besedilu: ZOUTPI) pripravilo predlog Strategije za zmanjševanje posledic rabe tobaka »Za Slovenijo brez tobaka« 2022–2030 (v nadaljnjem besedilu: strategija). V skladu z drugim odstavkom 4. člena ZOUTPI strategijo sprejme Vlada Republike Slovenije, njene izvedbene načrte pa Ministrstvo za zdravje.

Cilji strategije so: zmanjšati razširjenost kajenja, uporabe povezanih in drugih nikotinskih izdelkov, zmanjšati neenakosti v kajenju, zmanjšati izpostavljenosti tobačnemu dimu in izboljšati izvajanje zakonodaje. Dolgoročna vizija strategije je, da bi do leta 2040 Slovenija postala družba brez tobaka. To pomeni, da delež prebivalcev, starih 15 let in več, ki bo uporabljal tobačne, povezane izdelke in druge nikotinske izdelke, ki niso registrirani kot nikotinska nadomestna terapija, ne bo presegal 5 %. Med cilji, ki si jih zastavljamo do leta 2030 pa je zmanjšati delež kadilcev med prebivalci, starimi 15 let in več, s 23,2 % v 2019 na 15 % v 2030 ter zmanjšati delež dnevnih kadilcev s 17,4 % v 2019 na 12 % v 2030.

Strategija temelji na načelih komplementarnosti, celovitosti, previdnosti, enake dostopnosti, u činkovitosti, partnerstva in spremljanja.

Strategija vsebuje mednarodni zakonodajni okvir s primeri ureditev v drugih evropskih državah, nacionalni zakonodajni okvir, stanje na področju uporabe tobaka, tobačnih in povezanih izdelkov v Sloveniji in predloge ukrepanja za obdobje 2022□2030.

Ukrepi in aktivnosti so razdeljeni v sedem sklopov:

- **Zakonodaja za oblikovanje okolja, ki spodbuja nekajenje** (ukrepi za boljši nadzor zakonodaje, redna nadgradnja zakonodajnih ukrepov v skladu z Okvirno konvencijo Svetovne zdravstvene organizacije o nadzoru nad tobakom, zakonodajo Evropske unije in slovensko zakonodajo, znanstvenimi dokazi in primeri dobrih praks (npr. regulacija na novo porajajočih se nikotinskih izdelkov, omejitev števila in vrst maloprodajnih mest tobačnih in povezanih izdelkov, uvedba sistema za odobritev povezanih izdelkov, nadgradnja izvajanja prepovedi prodaje tobačnih in povezanih izdelkov na daljavo, ipd.)
- **Ukrepi za zmanjševanje cenovne dostopnosti tobačnih in povezanih izdelkov in zagotavljanje sredstev za programe promocije zdravja, preventive in zdravljenja** (redna letna zviševanja obdavčitve in s tem cen tobačnih in povezanih izdelkov, izenačitev cenovne ravni različnih izdelkov, zagotovitev dodatnih virov financiranja programov promocije zdravja, preventivnih programov in zdravljenja, ipd.)
- **Preprečevanje začetka uporabe tobačnih in povezanih izdelkov** (preventivni programi v

šolskem okolju, programi za posebej ranljive skupine otrok in mladostnikov, podpora, usposabljanje in vrednotenje dela nevladnih organizacij, usposabljanje zdravstvenih in šolskih delavcev za preventivne vsebine, medijske kampanje, ipd.)

- **Spodbujanje opuščanja kajenja in opuščanja uporabe povezanih izdelkov** (priprava nacionalnih smernic za opuščanje kajenja, usposabljanje zdravstvenih delavcev za pomoč pri opuščanju, razvoj digitalnih aplikacij za opuščanje, prilagojeni programi za opuščanje (nosečnice, hospitalizirani, zapori, revni, brezdomci, migranti, …), skupnostni pristopi v lokalnih skupnostih ipd.)
- **Zaščita pred izpostavljenostjo tobačnemu dimu** (splošna prepoved kajenja v vozilih, ukinitev kadilnic, prepoved kajenja na športnih površinah, otroških igriščih, parkih, plažah, ozaveščanje o škodljivosti izpostavljenosti tobačnemu dimu, …)
- **Spremljanje področja** (raziskave o razširjenosti in posledicah uporabe tobačnih in povezanih izdelkov, raziskave vrednotenja uvedenih ukrepov in aktivnosti, spremljanje delovanja tobačne industrije, ipd.)
- **Drugi ukrepi** (ukrepi za zmanjšanje onesnaženosti z odpadki tobačnih in povezanih izdelkov, zagotovitev zaščite pred vplivi tobačne industrije pri oblikovanju politik nadzora nad tobakom, krepitev mednarodnega in nacionalnega medsektorskega sodelovanja)

Za zagotavljanje koordinacije in spremljanja uresničevanja ciljev strategije skrbi medresorska koordinacijska skupina (ustanovljena na podlagi 4. člena ZOUTPI), ki vsaki dve leti pripravi poročilo o uspešnosti izvajanja strategije. Ob izteku leta 2030 koordinacijska skupina pripravi poročilo, vklju čno z evalvacijo strategije, ki ga pošlje v obravnavo Vladi Republike Slovenije za nadaljnje ukrepanje.

Financiranje aktivnosti in ukrepov strategije bo zagotovljeno iz različnih virov: sredstev državnega proračuna (postavk posameznih pristojnih resorjev), sredstev iz virov Evropske unije, sredstev Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in iz proračunov lokalnih skupnosti.

Novo gradivo št. 1 je pripravljeno skladno z opozorilom SVZ, da se predlog strategije glede na naravo akta ne objavlja v Uradnem listu RS in se zato zadeva ne vodi v IPP. Skladno z navedenim sta ustrezno popravljena sklep vlade in številka zadeve. Drugih sprememb v gradivu ni.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkuren čnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:
V skladu z drugim odstavkom 6. člena ZOUTPI se sredstva za izvajanje strategije zagotavljajo v državnem proračunu.

Financiranje aktivnosti in ukrepov strategije bo zagotovljeno iz različnih virov: sredstev državnega proračuna (postavk posameznih pristojnih resorjev), sredstev iz virov Evropske unije, sredstev Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in iz proračunov lokalnih skupnosti.

Ministrstvo za zdravje redno namenja sredstva za izvajanje javne službe na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje, v okviru katerih so vključena tudi sredstva za izvajanje različnih aktivnosti na področju nadzora nad tobakom, vključno z zagotavljanjem telefonskega svetovanja za opuščanje kajenja na brezplačni telefonski številki 080 2777.

Sredstva za sofinanciranje programov preprečevanja rabe dovoljenih in prepovedanih drog ter nekemičnih zasvojenosti in s tem povezane škode, v okviru katerih so vključena tudi sredstva za programe zmanjševanja rabe tobaka, tobačnih in povezanih izdelkov, so zagotovljena na proračunski postavki 7083 – Programi varovanja zdravja in zdravstvena vzgoja, ukrep št. 2711-18-0002 – Duševno zdravje in odvisnosti od drog v skupni višini približno 1.850.000,00 evrov za leto 2022. Za nadaljnja tri leta bo zagotovljenih sredstev za ta namen približno 1.500.000,00 evrov letno.

V letu 2022 je predvideno, da bo Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije v okviru javnega razpisa za izbiro raziskovalnih projektov CRP sofinancirala tudi vsebine s področja novih trendov na področju kajenja po uveljavitvi zakonodaje iz leta 2017, s predlogi za ukrepanje s poudarkom na neenakostih. Za projekt, ki naj bi okvirno trajal 36 mesecev, so predvidena okvirna sredstva v vrednosti 120.000,00 evrov, pri čemer bo delež Ministrstva za zdravje, kot sofinancerja, znašal 60.000,00 evrov.

Republika Slovenija je že uspešno črpala evropska sredstva za projekt JATC (Joint Action on Tobacco Control) za obdobje 2017□2020, ki se kot JATC2 nadaljuje tudi v obdobju 2021□2024. Za to obdobje je Ministrstvo za zdravje zagotovilo sredstva iz proračunske postavke 130093 - Sofinanciranje mednarodnih projektov, ukrep št. 2711-18-0008 – Izvajanje zdravstvenih politik in ukrepov v EU za leta 2021, 2022, 2023 in 2024 v skupni vrednosti 20.018,42 evra.

Za izvajanje strategije bo sredstva namenjalo tudi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, in sicer iz proračunske postavke 716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje, ukrep št. 3311-11-0025 Podporne aktivnosti v višini 5.000,00 evrov letno.

Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa bo v okviru izvajanja strategije preučila vpliv kajenja med vožnjo in njegove posledice na varnost v cestnem prometu ter za to namenila približno 10.000,00 evrov.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije financira individualne in skupinske delavnice za opuščanje kajenja, ki se izvajajo v okviru Zdravstveno vzgojnih centrov in Centrov za krepitev zdravja v zdravstvenih domovih po vsej Sloveniji.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (**–**) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (**–**) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (**–**) odhodkov državnega proračuna				

Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov ob činskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				

II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za zdravje	2711-18-0002 – Du ševno zdravje in odvisnosti od drog	7083 – Programi varovanja zdravja in zdravstvena vzgoja	1.850.000,00	1.500.000,00
Ministrstvo za zdravje	2711-18-0008 – Izvajanje zdravstvenih politik in ukrepov v EU	130093 - Sofinanciranje mednarodnih projektov	6.700,00	6.700,00
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	3311-11-0025 Podporne aktivnosti	716910 Raziskovalne in strokovne naloge za izobraževanje	5.000,00	5.000,00
SKUPAJ			**1.861.700,00**	**1.511.700,00**
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:		
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ		

OBRAZLOŽITEV:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu

V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanj šanje):

- prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov,
- odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov,
- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov prora čuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvr ševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

/

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: − pristojnosti občin, − delovanje občin, − financiranje občin.	NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:
- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja: https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-zdravje/zakonodaja-ministrstva-za-zdravje/dokumenti-v-javni-razpravi/	DA

(Če je odgovor DA, navedite:
Datum objave: 4. 7. 2019 do 5. 8. 2019
V razpravo so bili vključeni:
- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Pripombe na besedilo predloga strategije smo prejeli od Nacionalnega inštituta za javno zdravje, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstva za finance, Slovenske zveze za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo, JT International Ljubljana d.o.o., British American Tobacco d.o.o., Trgovinske zbornice Slovenije.

Upoštevani so bili:
- delno.

Upoštevani NISO bili predlogi JT International Ljubljana d.o.o., British American Tobacco d.o.o. in Trgovinske zbornice Slovenije, saj iz javnozdravstvenega vidika niso bili primerni.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE

Janez Poklukar
minister